

Een dove danser hoort niet, die luistert

Serhat Agacan was afwasser. Nu danst hij op muziek die hij niet kan horen. 'Kan niet heb ik achter me gelaten.'

Je moet de muziek voelen, met heel je lichaam. Je wordt de muziek, alleen het nummer horen is niet genoeg! Algas een choreograaf die zijn team coacht naar de overwinning van een bekende danswedstrijd op televisie. Zijn team bestaat uit dansers die de hele dag naar muziek luisteren. Met op hun hoofd een '2017'-koptelefoon trachten zij de muziek te voelen. Te zijn. Te beleven.

Iemand die weet hoe het is de muziek te voelen, te zijn, te beleven, is Serhat Agacan. Hij is 29 jaar, danser, en doof. Inderdaad, Agacan is een dove danser. Hij zegt, deels in gebarentaal:

„Ik ben opgevoed in een gezin waar ondanks mijn doofheid voornamelijk werd gesproken. Ik was hierdoor soms verdrietig. Voelde me een eenzaam, stil eiland midden in een zee van familieleden die allemaal op één manier communiceerden: met geluid dat ik niet kon horen. Wat ik hiervan heb geleerd, is kijken. Echt kijken.

„Ik kan lippen, maar door de lichaamshouding van mensen, door hun mimiek, kan ik echt zien wat er speelt, welke emoties er bij een gesprek betrokken zijn. Horen kan ik dus niet. Een paar verdrietige ogen boven een 'stralende' lach mis ik echter nooit. Niet horen is wat telt, maar luisteren. En dat doe ik met heel mijn lichaam.

„Ooit was ik werkzaam als afwasser. Een baan vinden als je doof bent, is nou eenmaal niet gemakkelijk – zeker als mensen kansen en mogelijkheden niet zien. En weet je, als je lang genoeg wordt bestookt met 'kan niet', dan ga je erin geloven. Ik begon mezelf te beschouwen als een in stilte schreeuwende onmogelijkheid. Tussen de vuile pannen en in de geur van oud vet en afwasmiddel was ik ongelukkiger dan ooit.

„Tot ik werd gevraagd voor een 'dovendansgroep' – deze groep leerde mij dat je kunt dansen vanuit het gevoel dat je meekrijgt bij muziek. Dat gevoel krijg ik door songslesten op te zoeken, videoclips te bekijken en door de muziek letterlijk te voelen; volume op maximaal en de bas zo ver mogelijk open draaien. De trillingen die daardoor worden geproduceerd, zijn eerst te voelen in de borst. De beats kosten dus letterlijk recht mijn hart in.

„Via mijn dansgroep leerde ik Stichting Skyway kennen die hun missie samenvatten in de term 'possibilizing' – het (schijnbaar) onmogelijke mogelijk maken. Hun plan: een muziek-evenement voor horenden én doven, waarbij wij mochten optreden.

„Dit evenement, Sencity, dat inmiddels over de hele wereld wordt georganiseerd, deed me beseffen: dit is wat ik wil, wat ik kan. Dit is de ultieme vertaling van muziek die ik niet kan horen maar die ik wil beleven, voelen.

„Alle zinnigen komen aan bod op Sencity. Ik hoef hier niet dicht bij een speaker te staan om de beats te voelen; een trillende, van kleur wisselende dansvloer geeft precies aan welke beats en muzieklijnen er binnen een optreden op het podium worden gebruikt. De tekst van de nummers komt, genummerd op dansstijl, voorbij op grote schermen. Wordt een woord geschreeuwd? Dan komt het groot, trillend, heftig in beeld. Horende mensen horen de emotie in een stem. Ik zie de emotie op deze manier. Sindsdien, die door middel van gebarentaal en dans uitbeelden wat de kern van het lied is qua tekst en emotie, flankeren de artiesten op het podium. De emotie van muziek kan ik ook nog eens aan de artiesten zelf aflezen. Door naar hen te kijken, zie ik wat zij vertellen in hun muziek.

„Omdat geur nu eenmaal een belangrijke rol speelt bij emoties (zo zal de geur van afwasmiddel en oud frituurvet mij altijd blijven herinneren aan mijn 'kan niet-tijd') zijn er op Sencity ook geurjokers die geuren aan de emoties van een muziekstijl of specifiek nummer koppelen. Zo dragen ze bij de aan de muziekbeleving van de bezoekers.

„Een onmogelijkheid, voel ik inmiddels nooit meer. Ik geef nu dansworkshops op scholen en bedrijven en ben trainer bij de Skyway Academy. Daar worden workshops en trainingen in 'possibilizing' aangeboden aan organisaties en onderwijsinstellingen om te laten zien wat het oplevert te denken in mogelijkheden, gebruik te maken van talenten. Zo geef ik bijvoorbeeld trainingen over lichaamstaal aan horende mensen, en leer ik hun te brainstormen zonder woorden te gebruiken.

„Daarnaast ben ik teammanager van teams met dove en horende mensen die bijdragen aan Sencity, en die hun directe en indirecte omgeving willen inspireren, die willen laten zien wat er wel kan. En dat is heel veel, weer ik inmiddels. Ik ben doof, en mijn grootste talent is dat ik heel goed kan luisteren. Van top tot teen."

Sanne Nuij van Arnhem

Sencity, 28 april, poppodium Effenaar in Eindhoven. Meer informatie: www.your-sencity.com

Serhat Agacan danst in BNN tv-programma. Je zal het maar hebben